

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, declarate de avocata Nadejda Crețu, în numele părții vătămate Pisica Iulia și de avocatul Ion Căpățînă, în numele inculpatului

Ceban Eugeniu XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.11.2017 – 28.06.2019,
instanța de apel: 27.09.2019 – 26.05.2020,
instanța de recurs: 14.08.2020 – 03.11.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 28 iunie 2019, Ceban Eugeniu a fost ***recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii*** prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal și ***liberat de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție.***

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Pisica I. prejudiciul moral în mărime de 6000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 lei.

2. Instanța de fond ***a constatat*** că la 31 mai 2017, aproximativ orele 01.50, inculpatul Ceban E., având intenția lezării inviolabilității domiciliului persoanei, ***a pătruns ilegal*** în domiciliul lui Pisica I., situat în XXXXXX, XXXXXX, unde

aceasta locuiește împreună cu fiul său minor Pisica M. și fără consimțământul proprietarei a intrat pe teritoriul ogrăzii, apoi a pătruns în locuință, iar **la cererea lui Pisica I. de a părăsi domiciliul ei**, Ceban E. **refuza, fapt ce a determinat-o pe Pisica I. să anunțe organele de poliție.**

Instanța a reținut că, inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că a convenit cu partea vătămată la telefon să se întâlnească seara. În aceeași zi a fost la aceasta și a luat sarmalele care au fost pregătite în locuința ei. A uitat telefonul mobil și seara a mers cu scopul să-l ia.

Partea vătămată Pisica I., a relatat că inculpatul este rudă cu vecina sa. În jurul orelor 22.30 dormea cu copilul minor pe un pat, soțul fiind plecat peste hotare. S-a trezit cu inculpatul la picioarele ei, acesta încercând să-i ridice maioul. A recunoscut inculpatul după voce, a trezit copilul și a fugit în bucătărie, unde a aprins lumina și a văzut inculpatul. I-a cerut să părăsească locuința. Acesta a ieșit din casă, iar ea a sunat-o pe vecină și pre fratele său, apoi a chemat poliția.

Instanța a concluzionat că, **vinovăția inculpatului în cele incriminate a fost dovedită integral** prin probele acumulate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, ca **pătrunderea ilegală** în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia.

Totodată, instanța a conchis excluderea din învinuirea inculpatului a semnelor calificative - **rămânerea ilegală** în domiciliul unei persoane și **refuzul de a-l părăsi la cererea ei**, deoarece acuzarea nu a prezentat probe pertinente și admisibile care ar confirma că inculpatul nu a părăsit locuința și a refuzat să plece la cerere. Ori, însăși partea vătămată a confirmat că i-a cerut imediat inculpatului să părăsească locuința și acesta a ieșit din casă.

Instanța a mai statuat că, sancțiunea art. 179 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsă cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 ore, sau închisoare de până la 2 ani.

Conform art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea prevăzută la art. 179 alin. (1) Cod penal este una ușoară.

Potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii unei infracțiuni ușoare au expirat 2 ani.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreuna din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5-9, 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal. Art. 275 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul în care a intervenit termenul de prescripție.

Deoarece, din ziua săvârșirii infracțiunii – 31.05.2017, a trecut mai mult de 2 ani, a expirat termenul de prescripție pentru infracțiunea comisă și **procesul penal urmează a fi încetat.**

Pe lângă acesta, prin acțiunile sale inculpatul a cauzat părții vătămate suferințe psihice și fizice, urmând să se încaseze din contul lui prejudiciul moral în mărime de 6000 lei și a cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 lei.

3. Avocatul Ion Căpățână a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Apelantul a invocat că, inculpatul și partea vătămată erau într-o relație intimă de o perioadă îndelungată. În acea seară inculpatul a mers la partea vătămată deoarece au convenit să se întâlnească. Ajungând la casa ei, a deschis poarta, a intrat în ogradă și și-a găsit telefonul la locul unde îl lăsase ziua. A tras de mânerul de la ușă și aceasta s-a deschis, a strigat, dar nimeni nu a răspuns. Deoarece poarta și ușa erau deschise, a considerat că partea vătămată intenționat le-a lăsat așa, pentru ca el să intre fără a face zgomot, creându-i acces liber.

Inculpatul nu avea intenția să sperie pe cineva și nu poate explica comportamentul părții vătămate, însă presupune că aceasta a început să strige din motiv că în acel moment s-a trezit copilul, înscenând faptul că inculpatul a pătruns în locuință fără acordul ei.

Cu toate că inculpatul era foarte indignat de comportamentul neașteptat, radical al părții vătămate, imediat ce aceasta i-a cerut, el a ieșit și a plecat fără să se opună cerințelor.

Ori, în sensul art. 179 Cod penal, pătrunderea are loc fără drept, adică justificare legală și fără consimțământul persoanei care folosește locuința.

Însă, inculpatul nu a întâmpinat vreun impediment în curtea domiciliului, apoi în casă, fiind ferm convins că accesul este liber, iar partea vătămată nu a încuiat poarta și ușa de la intrare în urma înțelegerii pe care au avut-o.

Totodată, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului, careva deteriorări la poartă și la ușa de la intrare nu au fost constatate.

Prin urmare, acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, or, lipsește latura subiectivă a infracțiunii, ce se manifestă prin intenția directă de a pătrunde în domiciliul persoanei fără consimțământul acesteia, fiind stabilit cu certitudine că inculpatul nu a pătruns în domiciliul părții vătămate fără consimțământul ei.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul-penal în privința lui Ceban Eugeniu *a fost încetat, din motiv că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală* în baza art. 179 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel, *a constatat* că la 31 mai 2017, aproximativ ora 01.50, inculpatul Ceban E., având intenția lezării inviolabilității domiciliului persoanei, *a pătruns ilegal* în domiciliul lui Pisica I., situată în XXXXXX, XXXXXX, unde aceasta locuiește împreună cu fiul său minor Pisica M. și, fără consimțământul proprietarei, a intrat pe teritoriul ogrăzii, apoi a pătruns în locuință, iar *la cererea lui Pisica I. să părăsească domiciliul acesteia, Ceban E. refuza, fapt ce a determinat-o pe Pisica I. să anunțe organele de poliție.*

Instanța de apel a statuat, că *este dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea violenței de domiciliul imputat*, prin probele prezentate în sprijinul învinuirii.

Nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului or, probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate, verificate și apreciate în cadrul cercetării judecătorești, **dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate.**

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza articolului 179 alin. (1) Cod penal, ca pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, dar **cu excluderea** semnelor calificative imputate de acuzare - **rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane și refuzul de a-l părăsi la cererea ei.**

Ori, din declarațiile părții vătămate, inculpatului și ale martorilor Pisica M. și Turtă V. rezultă cu certitudine că **inculpatul**, la solicitarea părții vătămate, **a părăsit domiciliul acesteia.**

În același timp, este constatată intervenirea prescripției tragerii la răspunderea penală or, infracțiunea săvârșită este una ușoară, iar, potrivit art. 53 lit. g) și 60 alin. (1) lit. a) și alin. (2) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare au expirat 2 ani.

Raportând starea de fapt constatată la normele generale de drept penal enunțate, urmează **liberarea de răspundere penală** a inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii imputate, din motivul că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Infracțiunea este săvârșită la 31 mai 2017, astfel, din ziua săvârșirii infracțiunii până la ziua judecării cauzei în apel, au expirat 3 ani și 1 lună, mai mult de 2 ani – termenul de prescripție fixat prin lege.

Împrejurările stabilite, **impun soluția prevăzută la articolul 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal în temeiul că există circumstanța care exclude tragerea la răspundere penală** în baza articolului 179 alin. (1) Cod penal – prescripția tragerii la răspundere penală.

Totodată, sunt fondate argumentele apărării referitor la acțiunea civilă, privind încasarea prejudiciului moral.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată se soluționează în conformitate cu prevederile articolelor 219-223, 225, 387 Cod de procedură penală.

Or, **probele prezentate în susținerea acțiunii civile, nu dovedesc mărimea prejudiciului moral solicitat**, iar în apel partea vătămată, fiind citată legal, nu s-a prezentat pentru a susține acțiunea civilă.

5. Avocata Nadejda Crețu a declarat recurs ordinar, în numele părții vătămate, Pisica Iulia, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate și menținerea sentinței în partea civilă.

Recurenta a invocat că ședința de judecată din 26.05.2020 a avut loc în lipsa părții vătămate și a avocatului acesteia, care se afla în concediu medical.

Pe lângă aceasta, instanța de apel nu s-a expus asupra acțiunii civile în partea dispozitivă a deciziei.

Astfel, în procesul examinării cauzei în instanța de apel, partea vătămată a fost privată de dreptul la apărare, cauza fiind examinată în lipsa ei și a avocatului acesteia, partea vătămată fiind lipsită de dreptul de a fi audiată și a-și expune poziția, fiindu-i refuzat și în audierea martorilor, ce presupune încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Pe lângă aceasta, instanța de apel a recunoscut inculpatul vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 179 alin. (1) Cod penal, însă a considerat că nu trebuie să se expună asupra acțiunii civile și nu a dispus încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică suportate de partea vătămată.

În circumstanțele stabilite, instanța de apel, la emiterea deciziei a încălcat prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală - cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Ion Căpățînă, în numele inculpatului, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că inculpatul a mers la partea vătămată în acea seară, deoarece au convenit cu aceasta să se întâlnească. Ajungând la casa ei, inițial a strigat de câteva ori, însă nu tare, fiind târziu și știind că aceasta locuiește cu copilul ei și mama sa, apoi a deschis poarta, a intrat în ogradă și a găsit telefonul său, la locul unde îl lăsase ziua. A tras de mânerul de la ușă și aceasta s-a deschis, apoi a strigat iar, dar nimeni nu a răspuns. Deoarece poarta și ușa erau deschise, a considerat că partea vătămată intenționat le-a lăsat așa, pentru ca el să intre fără a face zgomot, creându-i acces liber. Inculpatul nu avea intenția să sperie pe cineva și nu poate explica comportamentul părții vătămate, însă presupune că aceasta a început să strige din motiv că în acel moment s-a trezit copilul, înscenând faptul că inculpatul a pătruns în locuință fără acordul ei. Cu toate că inculpatul era foarte indignat de comportamentul neașteptat, radical al părții vătămate, imediat ce aceasta i-a cerut, el a ieșit și a plecat fără să se opună cerințelor.

Ori, în sensul art. 179 Cod penal, pătrunderea are loc fără drept, adică justificare legală și fără consimțământul persoanei care folosește locuința.

Însă, inculpatul nu a întâmpinat vreun impediment în curtea domiciliului, apoi în casă, fiind ferm convins că accesul este liber, iar partea vătămată nu a încuiat poarta și ușa de la intrare în urma înțelegerii pe care au avut-o.

Totodată, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului, careva deteriorări la poartă și la ușa de la intrare nu au fost constatate.

Deci, acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, or, lipsește latura subiectivă a infracțiunii, ce se manifestă prin intenția directă de a pătrunde în domiciliul persoanei fără consimțământul acesteia, fiind stabilit cu certitudine că inculpatul nu a pătruns în domiciliul părții vătămate fără consimțământul ei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 31 și 33, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Conform art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de prescripție. Potrivit art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, în cazul expirării termenului de prescripție se adoptă o sentință de condamnare, cu liberarea de pedeapsă. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită. Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*)

În pofida acestor prescripții legale, potrivit dispozitivului și descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) inițial a descris fapta, considerată ca fiind dovedită, constatând exact ca în rechizitoriu, că inculpatul: **„a pătruns ilegal în domiciliul lui Pisica I..., și fără consimțământul proprietarei a intrat pe teritoriul ogrăzii, apoi a pătruns în locuință, iar la cererea lui Pisica I. de a părăsi domiciliul ei, Ceban E. refuza, fapt ce a determinat-o pe Pisica I. să anunțe organele de politie..., vinovăția inculpatului în cele incriminate a fost dovedită integral...”**, dar ulterior a conchis neclar și divergent: **„excluderea din învinuirea inculpatului a semnelor calificative - rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, deoarece acuzarea nu a prezentat probe...”**;

b) în descriptiv a statuat, incorect, că: **„deoarece, din ziua săvârșirii infracțiunii – 31.05.2017, a trecut mai mult de 2 ani, a expirat termenul de prescripție pentru infracțiunea comisă și procesul penal urmează a fi încetat”**, dar în dispozitiv, absolut divergent, mai întâi l-a **recunoscut vinovat** în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal ca apoi în genere să-l **libereze de răspundere** penală din motivul expirării termenului de prescripție, nefiind clar ce fel de soluție a pronunțat – de achitare, de condamnare sau de încetare a procesului penal;

c) nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra, nefiind clar, descriind fapta criminală, considerată ca fiind dovedită în descriptiv – situație în care se adoptă o sentință de condamnare cu liberarea de pedeapsă în cazul prescripției, dar liberându-l pe inculpat de răspundere penală în dispozitiv, ce fel de sentință a pronunțat – de achitare, de condamnare, de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare sau nereabilitare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele celor trei categorii de hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie

să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6¹ alin. (1¹) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenumului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) inițial a descris fapta, considerată ca fiind dovedită, constatând exact ca în rechizitoriu, că inculpatul: **„a pătruns ilegal în domiciliul lui Pisica I..., și fără consimțământul proprietarei a intrat pe teritoriul ogrăzii, apoi a pătruns în locuință, iar la cererea lui Pisica I. de a părăsi domiciliul ei, Ceban E. refuza, fapt ce a determinat-o pe Pisica I. să anunțe organele de poliție..., este dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea violenței de domiciliul imputat**, prin probele prezentate în sprijinul învinuirii..., *nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului or, probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate, verificate și apreciate în cadrul cercetării judecătorești, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate...*”, dar ulterior a conchis neclar și divergent: *„excluderea din învinuirea inculpatului a semnelor calificative - rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane și refuzul de a-l părăsi la cererea ei... ori, din declarațiile părții vătămate, inculpatului și ale martorilor Pisica M. și Turtă V. rezultă cu certitudine că inculpatul, la solicitarea părții vătămate, a părăsit domiciliul acesteia”*;

b) în descriptiv a statuat incorect că: **„împrejurările stabilite, impun soluția prevăzută la articolul 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetarea**

procesului penal în temeiul că există circumstanța care exclude tragerea la răspundere penală în baza art. 179 alin. (1) Cod penal – prescripția tragerii la răspundere penală”, dar în dispozitiv, absolut divergent, fără a-l recunoaște vinovat pe inculpat, a **încetat procesul penal** din motiv că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală în baza art. 179 alin. (1) Cod penal;

c) nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra, nefiind clar, descriind fapta criminală, considerată ca fiind dovedită în descriptiv – situație în care se adoptă o sentință de condamnare cu liberarea de pedeapsă în cazul prescripției, dar nerecunoscându-l vinovat pe inculpat în dispozitiv și încetând procesul penal, ce fel de sentință a pronunțat – de condamnare, de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare sau nereabilitare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele celor ambelor categorii de hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc;

d) a încălcat prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, deoarece a concluzionat neîntemeiat că: *„probele prezentate în susținerea acțiunii civile, nu dovedesc mărimea prejudiciului moral solicitat, iar în apel partea vătămată, fiind citată legal, nu s-a prezentat pentru a susține acțiunea civilă”*, iar în dispozitiv lipsind în genere soluția privind acțiunea civilă;

e) potrivit fișei de repartizare cauza a fost repartizată completului format din judecătorii I. Iordan, S. Furdui și L. Ursu, care au început judecarea cauzei, dar au continuat-o și pronunțat decizia contestată judecătorii S. Teleucă, S. Furdui și S. Gîrbu (*f.d. 166, 186, 193-200*).

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completului de judecată și schimbarea membrilor acestuia, privind schimbarea judecătorilor I. Iordan și L. Ursu.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 31 și 33, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de avocații Nadejda Crețu și Ion Căpățînă, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în privința inculpatului Ceban Eugeniu XXXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 27 noiembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh